

<p>معاونت برنامه ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور</p>	 <p>نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور</p>	<p>نهاد آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور</p>
<p style="text-align: right;">عنوان سند:</p> <p style="text-align: center;">دستورالعمل گزارش‌گیری از انبار داده</p>		

<p style="text-align: center;">کد سند: IPLF-SS-W-17 01:1397</p>	
<p>تاریخ بازنگری:</p>	<p>تاریخ تهیه: ۱۳۹۶/۱۰/۱۵</p>

<p>تصویب کننده:</p>	<p>تایید کننده: معاونت برنامه ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌ها</p>	<p>تهیه کننده: پژوهشکده‌ی آمار</p>
---------------------	---	--

۱- هدف

هدف از این دستورالعمل چگونگی تهیه گزارش از اطلاعات موجود در انبارداده (Data Warehouse) و ساختن غرفه‌های داده‌ها (Data Mart) و همچنین داشبوردهای (Dashboard) مورد نیاز مدیران و برنامه ریزان و کارمندان به منظور بهره‌گیری از آخرین اطلاعات فرایند کاری خویش می‌باشد.

۲- دامنه کاربرد

تمام داده‌های خرد، کلان و فراداده که مطابق با روش‌ها و دستورالعمل‌های نظام آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور در انبارداده نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور ذخیره شده و امکان بهره‌گیری از آنها در جهت تولید دانش مورد نیاز سطوح مختلف مدیریتی در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور وجود دارد.

۳- تعاریف**انبارداده (Data Warehouse):**

انبارداده (DW) یک مخزن بزرگ از داده‌های انباشته شده از دامنه‌ی وسیعی از منابع اطلاعاتی درون سازمانی است که برای آگاهی در تصمیم‌سازی‌های مدیریتی استفاده می‌شود. یک انبارداده می‌تواند از دادگان زیادی تشکیل شده باشد.

- اجرای انبارداده (Data Warehousing):

این اصطلاح به فرایند طراحی، ایجاد و نگهداری یا سیستم انبارداده اطلاق می‌شود.

- دادگان (Database):

دادگان (DB) مجموعه‌ای ساختاریافته از داده است که روی رایانه نگهداری می‌شود و از راه‌های مختلفی در دسترس قرار می‌گیرد.

غرفه‌داده (Data Mart):

مجموعه اطلاعات منسجم و به هم پیوسته از یک فرایند مشخص و استخراج شده از انبارداده که در قالب‌های مختلف نظیر شکل‌ها و نمودارها و جداول و پارامترها امکان تصمیم‌سازی مدیران و تصمیم‌سازان را در مورد فرایندی که اطلاعات از آن استخراج شده است مهیا می‌سازد.

داشبورد (Dashboard):

داشبورد مدیریتی، ابزاری است غنی از شاخص‌ها، گزارشات و نمودارها که به صورت پویا عمل کرده تا مدیران با استناد به آن بتوانند در هر لحظه عملکرد سازمان را مشاهده و وضعیت آن را نسبت به چشم‌اندازهای کوتاه و بلند مدت مقایسه و بررسی نمایند.

داشبوردها از ابزارهای کسب و کار بوده و شامل مجموعه‌ای از شاخص‌های عملکردی (PI)، شاخص‌های کلیدی عملکردی (KPI) و سایر اطلاعات مرتبط با کسب و کار هستند. شاخص‌های کلیدی عملکرد، اساساً نشان‌دهنده‌ی میزان موفقیت کسب و کار در دستیابی به اهداف استراتژیک سازمان هستند و از این جهت در معرض توجه و بررسی قرار دارند.

داشبوردها به طور کلی به سه دسته تقسیم می‌شوند:

استراتژیک (Strategic Dashboard): داشبوردهای استراتژیک، غالباً به منظور مقایسه وضعیت سازمان با اهداف استراتژیک مورد استفاده قرار می‌گیرند. این داشبوردها، امکان بازبینی کلی و سریع از وضعیت کنونی

سازمان را فراهم کرده و به مدیران برای تصمیم‌گیری‌های اجرایی، مانند تنظیم اهداف کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت کمک شایانی می‌کنند. این داشبوردها با استفاده از اطلاعات دوره‌ای تهیه می‌شوند.

تحلیلی: (Analytic Dashboard) داشبوردهای تحلیلی، همان‌طور که از نامشان مشخص است، با آنالیز اطلاعات، مدیر را در اتخاذ تصمیم یاری می‌نمایند. این داشبوردها، شامل بازبینی و مقایسه اطلاعات سنواتی و ارزیابی عملکرد سازمان می‌باشند. با در اختیار داشتن یک داشبورد تحلیلی، مدیر به آسانی، درکی صحیح از وضع موجود و دلایل آن را در اختیار خواهد داشت. به عنوان مثال، با استفاده از یک داشبورد تحلیلی می‌توان مشخص کرد که چرا اهداف واحد خاصی محقق نگردیده، چه مسائلی دستیابی به این هدف را ناممکن نموده است و ...

داشبوردهای عملیاتی: (Operational Dashboard) داشبوردهای عملیاتی، به پایش کارکردهای حیاتی سازمان پرداخته و این امکان را برای مدیران فراهم می‌کنند تا از وضعیت چنین کارکردهایی در هر لحظه مطلع باشند. این داشبوردها از داده‌ها و اطلاعات آماری استفاده نمی‌کنند و تحلیل و آنالیزی را بر عهده ندارند. یک داشبورد عملیاتی خوب، در لحظه، سریع و قابل اجرا است. چنین داشبوردهایی بیشتر توسط مدیران بخش‌های مختلف سازمان استفاده می‌شوند تا در سطوح اجرایی

۴- روش کار

الف. بر اساس نظام‌نامه نظام آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، مدیریت آمار این نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، با همکاری دفتر فناوری اطلاعات (مدیریت انبارداده) مسئول بهره‌برداری از انبارداده نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور به شرح زیر می‌باشد:

- شناسایی نیازهای اطلاعاتی واحدهای مختلف نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور از انبارداده
- طراحی نظام‌مند غرفه‌های داده با هماهنگی واحدهای صف سطح سه، دو و سطح یک در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور به منظور رفع نیازهای مدیران و معاونین نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور
- طراحی نظام‌مند داشبورد های مبتنی بر انبارداده با هماهنگی مدیران و معاونت‌های نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور
- طراحی ساختار مربع‌های اطلاعاتی مورد نیاز نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور
- ارایه بازخوردهای دائمی صحت و سقم اطلاعاتی انبارداده و ارایه راهکارهای علمی جهت رفع آن‌ها
- ارایه دستورالعمل استقرار و بکارگیری فراداده داده از مرحله تهیه بانک‌های اطلاعاتی تا مرحله تشکیل داشبوردهای مورد نیاز مدیران از انبارداده
- ارایه راهنما و دستورالعمل استفاده و به‌کارگیری از غرفه‌های داده و داشبوردهای اطلاعاتی در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور مبتنی بر انبارداده
- مشخص نمودن شاخص‌های عملکردی (PI)، شاخص‌های کلیدی عملکردی (KPI) و سایر اطلاعات مرتبط با کسب و کار جهت مهیا نمودن ساختار اطلاعاتی آن‌ها در انبارداده

ب. معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور نیز به‌عنوان مسئول مرکز داده (Data Center) و انبارداده (Data Warehouse) نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور وظیفه حفظ و نگهداری داده‌ها و اطلاعات با اهداف زیر می‌باشد:

- ایجاد انبارداده نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور مطابق دستورالعمل شماره 14-IPLF-SS-W-14 نظام آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور
- مهیا نمودن امکانات سخت افزاری و نرم افزاری ایجاد داشبورد و غرفه‌های داده نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور از انبارداده
- به‌کارگیری استانداردهای تهیه بانک‌های اطلاعاتی مطابق روش اجرایی مدیریت فراداده در نظام آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور
- به‌کارگیری استانداردهای تهیه مربع‌های اطلاعاتی در تشکیل انبارداده مطابق نیاز واحدهای آماری نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور
- مدیریت ارتباط سیستمی میان انبارداده و مرکز داده نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور
- مدیریت ایجاد بانک اطلاعاتی پشتیبان (Duplicate) از انبارداده
- ایجاد استانداردهای ارتباطی سیستمها، منطبق بر نیاز تشکیل انبارداده در مرکز داده

۵- مسئولیت

همه سطوح یک مدیریتی آمار در معاونت‌ها نیز وظیفه دارند نیازهای آماری و غرفه‌های داده خود را به منظور نیازسنجی و همچنین برنامه‌ریزی غرفه‌های داده مورد نیاز در اختیار مدیریت آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور قرار دهند.

با توجه به موارد بالا، با توجه به نیاز به هماهنگی میان سطوح مدیریتی آمار در معاونت‌ها در سطح یک و مدیریت آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور و معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات لازم است مدیریت آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور پروتکل تعاملات و وظایف هر یک از مجموعه‌های درگیر در مرحله تولید و تهیه گزارشات مورد نیاز از انبارداده در تهیه و به سازمان‌های متولی ابلاغ نماید.

ردیف	شرح اقدام	مرجع سازمانی مسئول	مرجع قانونی
۱	بهره برداری از انبارداده نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور (شامل بند الف بخش ۴)	مدیریت آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور کشور	ماده ۱۳ نظام‌نامه نظام آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور
۲	حفظ و نگهداری داده‌ها و اطلاعات (شامل بند ب بخش ۴)	معاونت برنامه‌ریزی، پژوهش و فناوری اطلاعات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور کشور	ماده ۳۱ نظام‌نامه نظام آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور